

**Ingunn Gjerstad har ledet
hotellarbeidere i streik,
stengt en strippebar og
endret arbeidsmiljøloven.
Nå tar hun over klubba i
HK region Øst.**

LENE SVENNING (tekst)
MARTIN G. SLØRDAL (foto)

Fremad, kamerater! »

Kaffe? Twist?

Ingunn Gjerstad har ryddet møterommet i LO i Oslos lokaler for både faner og flagg etter 1. mai, og er klar til å la seg intervju. Hun setter seg ned ved langbordet, serveringa er på plass, Ingunn har utstyrt seg med både penn og papir.

– Det er vi som noterer her, altså.

– Åja, det er sant, flirer hun.

Kamp, ikke service

I slutten av april ble Ingunn, ansatt sekretær i LO i Oslo, valgt til leder av Handel og Kontor region Øst. Her koordineres mange av aktivitetene til de to avdelingene i regionen, HK Østfold og HK Oslo/Akershus – sistnevnte er Norges største med mer enn 16.000 medlemmer. Ingunn ble også nylig valgt til nestleder i avdelingen.

Så hva er Ingunns ambisjoner for regionen?

– Vi skal fortsette å bygge oss store og sterke med et stort antall tariffavtaler, slik at vi kan streike hvis vi må. Det viktigste er å bygge organisasjonen på arbeidsplassene. Da må vi styrke de tillitsvalgte. Jeg vil at HK skal være en kamporganisasjon. For meg er muligheten til medbestemmelse den viktigste grunnen til å være fagorganisert, ikke at man har et forbund å gå til når man har problemer, sier hun.

Bokbåt

Ingunn har vært glødende engasjert i hele sitt voksne liv. For henne har fagbevegelse, politikk og internasjonalt solidaritetsarbeid gått hånd i hånd. Kan hende var det oppveksten i Øygarden, Sotra og Osterøy i Hordaland, med en lærerfar og en mor som jobbet i butikk, som gjorde utslaget? Mora var HK-tillitsvalgt og lokalpolitiker i Senterpartiet, mens faren var en Ap-mann.

– Det viktigste jeg lærte hjemme var at alt arbeid er like mye verdt, sier hun.

En gang i måneden kom bokbåten til hjemstedet, og Ingunn var med på å plukke ut lånebøker til øyboerne.

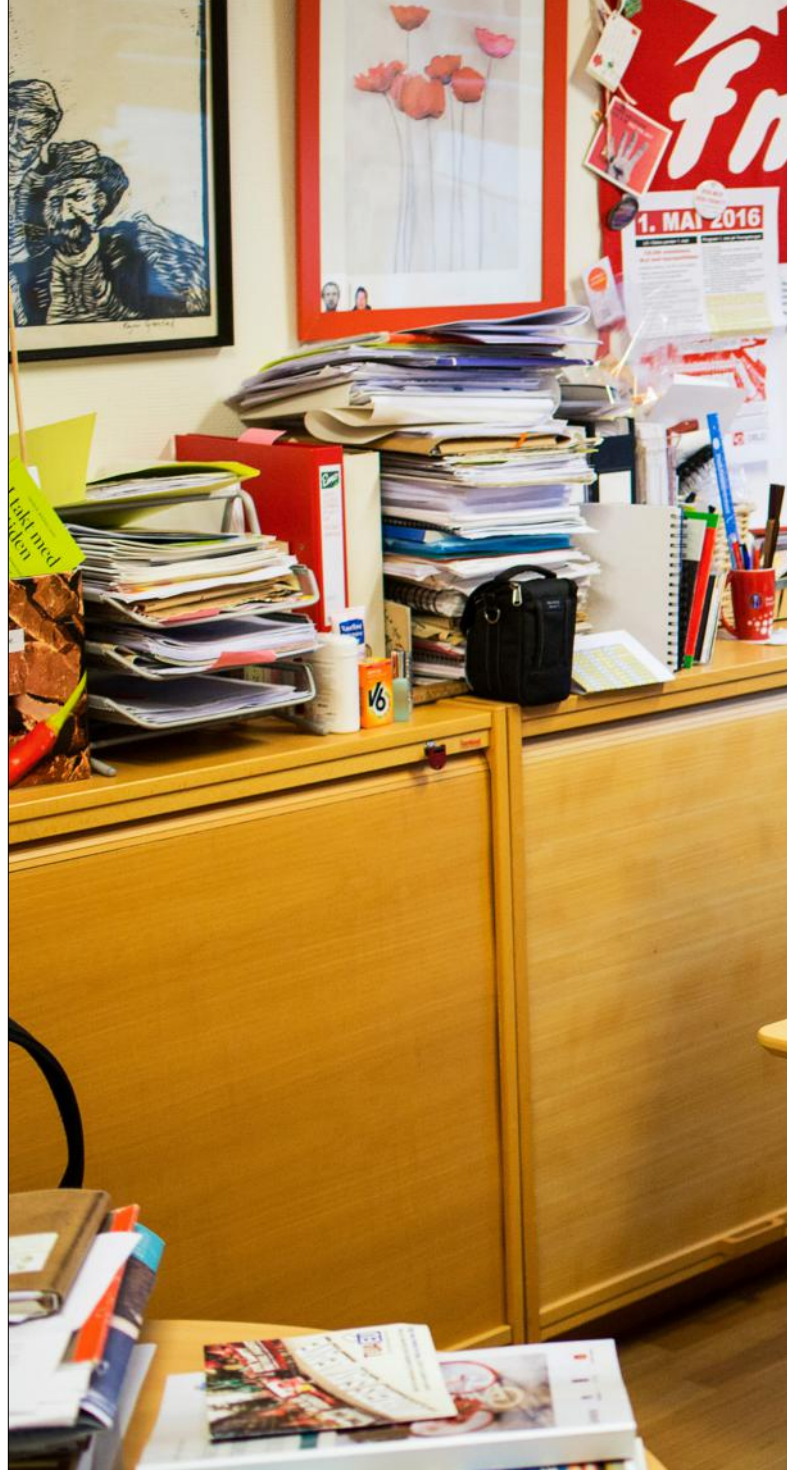
– Jeg leste hele verdenslitteraturen, og visste litt om hva som rørte seg i verden, forteller hun.

Som storesøster til tre brødre fikk hun fort merke at det var andre forventninger til henne enn til guttene i familien. Mens mora jobbet lørdager i butikken, tok Ingunn helgevasken i heimen og sto gjerne for lørdagspizzaen, med eksotiske ingredienser som paprika og oregano.

– Som storesøster lærer man seg å ta ansvar hjemme, men vi hadde mange diskusjoner om kjønnsroller. Jeg mente at guttene kunne gjøre mer husarbeid, sier Ingunn.

Anti-kristelig skolelag

Ingunn Gjerstad lærte tidlig at det lønner seg å stå sammen for å få gjennomslag for kravene sine. Sin første erfaring med det fikk hun på Åsane gymnas, nord i Bergen. Her var hun medstifter av «Tankekorset», et alternativt ikke-kristelig skolelag. Organisasjonens eneste formål var å få tillatelse til å oppholde seg innendørs i regnvær, et ikke ubetydelig krav for gjengen av elever som kom med ferje og buss til skolen, en halv time før klokka ringte inn. Det fikk nemlig Kristelig skolelag, som hadde

MANGFOLDIG: Ingunn Gjerstad er sekretær i LO i Oslo, leder i HK region Øst, nestleder i HK

sitt eget møterom på skolen. Ingunn og hennes medsamsvorne skrev leserinnlegg i Bergens Tidende, og krevde likebehandling. Kampen ble kronet med seier.

Det var på den samme tiden at Ingunns videre samfunnsengasjement ble vekket. Høyrevinden blåste; USA hadde Ronald Reagan, Storbritannia Margareth Thatcher, og Norge sin Kåre Willoch.

– Du kunne nesten ikke unngå å bli engasjert på den tiden, mener Ingunn.

Hun og vennene tok bussen inn til Bergen sentrum og gikk på møter på studentsenteret. Hun ble kjent med det chilenske miljøet, som var relativt stort i Bergen, og ble med i organisasjonen Latin-Amerika gruppe i Norge. Her startet hennes internasjonale engasjement. I ti år var det nettopp solidaritetsarbeid med Chile og Nicaragua som opptok henne mest.

Ingunn Gjerstad

Alder: 53 år

Aktuell: Nyvalgt leder i HK region Øst

Oslo/Akershus og vararepresentant på Stortinget. Kontoret hennes bærer preg av at hun har mange baller i lufta.

Lockout og streik

Etter videregående skole begynte Ingunn å jobbe på Hotell Hordaheimen i Bergen. Det var dette hun hadde drømt om, å jobbe i reiselivsbransjen. Hun ble snart fagorganisert, og tillitsvalgt i en klubb hun mener hadde stor innflytelse over sin egen arbeidshverdag. De ansatte ble anerkjent som de fagarbeiderne de var.

I skrivende stund er mer enn 7.000 hotellarbeidere i streik. Det får det til å krible i Ingunns streikefingre, hun har nemlig vært ute en streikedag selv. Første gang var i 1986, da hotell- og restaurantarbeiderne ble kastet ut i en lockout av arbeidsgiverne. Ti år senere gikk den samme yrkesgruppa ut i streik, for høyere lønn og bedre tillegg for ubekvem arbeidstid. Da var Gjerstad leder i Bergen hotell- og restaurantarbeiderforening. Sønnen Martin var bare noen måneder gammel, så han ble trillet fra streikevakt til streikevakt.

Nå om dagen er hun daglig ute og treffer hotellarbeidere i gule vester utenfor arbeidsplassene sine.

– Det er mange flotte medlemmer og tillitsvalgte i streik. Hotell- og restaurantarbeidere har en egen avdeling i mitt hjerte, det kjenner jeg veldig på i disse dager, sier hun.

Valgt og kastet

I 1999 ble Gjerstad valgt som forbundssekretær i Hotell- og restaurantarbeiderforbundet (i dag en del av Fellesforbundet), og hun flyttet til Oslo.

– Det var lærerike år. Jeg fikk mye ansvar og samarbeidet godt med mange. Men forbundet sto med ryggen mot veggen, vi mistet medlemmer og økonomien var svak. Samtidig vervet vi mange nye medlemmer når vi tok kampene. Jeg lærte mye om hva det vil si å være en kjempe fagbevegelse, sier hun.

FAVORITTDAGEN: Sekretæren i LO i Oslo har ansvaret for stort og smått under 1. mai, også de røde flaggene, som resten av året holder til på lageret.

» På forbundets landsmøte fire år senere ble Ingunn imidlertid ikke gjenvalgt.

– Da ville de ikke ha meg lenger, sier hun, og tar en slurk kaffe. Hun ser tenksom ut.

– Jeg vet fremdeles ikke hvorfor. Noen sa jeg var for opptatt av likestilling og internasjonal solidaritet. Forbundet skiftet ut ledelsen i ett sett på den tiden. Det blåser på toppene! Men det var litt brutalt, det synes jeg.

– Det har blitt sagt at du ønsket å utfordre den sittende forbundslederen?

– Det har jeg aldri hørt noe om, utbryter hun spontant.

Ingunn ønsker ikke å ta et oppgjør med sine gamle kamerater. Likevel:

– Jeg lærte jo litt om vennskap og samhold, hva som er verdt noe. Jeg synes det var en bedriten forestilling. Hvis folk mener du ikke har gjort en god nok jobb, må man kunne si det, sier hun.

Årets høydepunkt

Etter at tiden i Hotell- og restaurantarbeiderforbundet var forbi, ville Ingunn tilbake til sitt gamle yrke som resepsjonist. Det var ikke like enkelt.

– Jeg hadde fagbrev og dokumentasjon på at jeg hadde kunnskap om tariffavtaler, derfor fikk jeg et slags yrkesforbud. Bransjen ville nok ha både yngre og billigere arbeidskraft, tror hun.

Ingunn fikk i stedet jobb som rådgiver i SVs stortingsgruppe, siden i Nei til EU, og havnet etterhvert i Norges Handikapforbund. For ni år siden ble hun ansatt som sekretær i LO i Oslo, og etterhvert ble hun aktiv i HK Oslo/Akershus.

– Det var som å komme hjem, jeg har ikke angret et sekund, sier hun.

Årets høydepunkt, 1. mai, er nettopp overstått. Ingunn har jobbet seint og tidlig for å få arrangmentet på Youngstorget i Oslo på plass. Ingen jobb er for liten for sekretæren, de røde flaggene vasker hun selv.

– For meg er dette den viktigste dagen i året, den er større enn både 17. mai og julekvelden. 1. mai er den dagen jeg kjenner på styrken i arbeiderfellesskapet, sier hun.

Stortingsrepresentant

Ingunn Gjerstad er erklært sosialist. Ikke bare er hun medlem av Sosialistisk Venstreparti, hun er også vara til Stortinget for partiet. Så langt i denne stortingsperioden har hun møtt 200 dager i Stortinget under Heikki Holmås' pappapermisjon.

– Jeg tar med meg arbeiderklassens erfaringer inn i Stortinget. Det er altfor få med faglig bakgrunn på Stortinget, mener Ingunn.

Det var nettopp en faglig kamp som brakte henne inn i partiet. I 1993 åpnet strippeklubben Tropicana dørene i Bergen.

– Kvinner satt i bur og kledte av seg, mens folk satt rundt og drakk øl, sier Ingunn hoderystende.

STRIKEVAKT: – Hotell- og restaurantarbeidere har en egen avdeling i hjertet mitt, sier Ingunn Gjerstad. Her står hun streikevakt sammen med hotellarbeidere i streik.

Det fant altså ikke hotell- og restaurantarbeiderforeningen seg i. De slo seg sammen med kvinnebevegelsen og kirka, og fikk stengt etablissementet etter tolv ukentlige demonstrasjoner. De ga seg ikke med det. Ingunn og flere andre reiste til Oslo og hadde møte med stortingspolitikere. Enden på visa var at arbeidsmiljøloven fikk en ny bestemmelse: «Arbeidet skal legges til rette slik at arbeidstakers integritet og verdighet ivaretas».

– Hva jeg lærte av det? Du må gjøre noe!

Og så meldte hun seg altså inn i SV.

Loppegeneral

Jobb, fagforeningsarbeid og politikk er ikke det eneste Ingunn engasjerer seg i. Hun er også loppegeneral for Lindebergskolenes musikkorps, lenge etter at sønnen Martin sluttet å spille kornett i korpsset og flyttet hjemmefra. Hvorfor?

– De ville at jeg skulle fortsette å kommandere, for det er jeg ganske god til. Jeg har struktur og oversikt, og er nok litt tante Sofie-aktig. Dessuten er jeg god til å finne skatter blant loppene, forteller Gjerstad, som også har ord på seg for ikke å selge loppene for billig.

Loppemarked oppsummerer også mange av Gjerstads ideer; Gjenbruk, felleskap og dugnadsarbeid. Men hvordan klarer hun å ha så mange jern i ilden?

– Jeg har jo en skjønn mann, da, smiler hun.

Ingunn bor sammen med Rolf på Furuset i Groruddalen i Oslo. Bostedet er valgt ut på praktisk vis. Da Ingunn skulle flytte til hovedstaden i 1999, ringte hun til Oslo kommune for å høre hvor det var ledig barnehageplass. Det var det på Lindeberg, så da var saken biff. Siden har hun ikke sett noen grunn til å flytte fra Alna bydel.

– Jeg elsker å bo i Groruddalen. Det er det stedet i Norge hvor flest innvandrere bor, og sett fra oss som bor her er integreringen vellykka. Det eneste jeg savner er havet, sier vestlendingen.

Hva gjør hun med det? Når savnet etter saltvann blir for stort, setter Ingunn og Rolf sjøbein og går ombord i robåten sin, en Osolver fra Hordaland. Båten har seil, men det brukes knapt.

– Det blåser for lite i Oslo!

lene.svenning@lomedial.no
martin.sloldal@lomedial.no